

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

*Navazujeme na tradice,
směřujeme k budoucnosti.*

MASARYKOVA ZÁKLADNÍ ŠKOLA, STARÁ PAKA, OKRES JIČÍN

Obsah:

Obsah:.....	2
1. Identifikační údaje	4
2. Charakteristika školní družiny	5
2. 1 Cíle vzdělávání	5
3. Klíčové kompetence.....	6
3. 1 Kompetence k učení	6
3. 2 Kompetence k řešení problémů.....	6
3. 3 Kompetence sociální a interpersonální	6
3. 4 Kompetence komunikativní	6
3. 5 Kompetence občanské.....	6
3. 6 Kompetence k trávení volného času.....	6
4. Formy a časový plán vzdělávání	7
5. Popis materiálních podmínek.....	7
6. Popis personálních podmínek	8
7. Popis ekonomických podmínek.....	8
8. Psychosomatické podmínky	8
8. 1 Životospráva.....	8
8. 2 Psychohygiena.....	8
8. 3 Psychohygienické podmínky.....	8
9. Režim dne.....	8
10. Bezpečnost a ochrana zdraví.....	9
11. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání	9
12. Vnitřní řád školní družiny	9
13. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
13.1 Délka a časový plán vzdělávání	11
13. 2 Obsah vzdělávání	12
14. Výchovně vzdělávací program	12
14. 1 Člověk a jeho svět	12
14.1.2 Místo, kde žijeme	12
14.1.3 Lidé kolem nás	12
14.1.4 Lidé a čas.....	12
14.1.5 Rozmanitosti přírody.....	12
14.1.6 Člověk a jeho zdraví.....	12
14.1.7 Člověk a svět práce	12
14.1.8 Člověk, umění a kultura	13
14. 2 Místo, kde žijeme	14
14.2.1 Náš domov.....	14
14.2.2 Škola.....	14
14.2.3 Naše obec, naše město.....	15
14. 3 Lidé kolem nás	16
14.3.1 Rodina	16
14.3.2 Kamarádi a lidé kolem nás	16
14.3.3 Svátky a oslavy.....	16
14.3.4 Jak se správně chovat	17
14. 4 Lidé a čas.....	17
14.4.1 Náš denní režim.....	17
14. 5 Rozmanitosti přírody.....	18
14.5.1 Příroda okolo nás – rostliny, živočichové	18

14.5.2	Roční období	19
14.5.3	Počasí	20
14.5.4	Chráníme své životní prostředí	20
14. 6	Člověk a jeho zdraví.....	20
14.6.1	Poznáváme svoje tělo	20
14.6.2	Pečujeme o své zdraví	21
14.6.3	Máme rádi pobyt venku.....	21
15.	Plán činností	22
16.	Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci ve školní družině	24
16. 1	Hodnocení a klasifikace ve školní družině.....	24
17.	Autoevaluace školní družiny	24

1. Identifikační údaje

Název ŠVP ZV:

**Navazujeme na tradice, směřujeme k budoucnosti –
modifikovaný pro školní družinu**

K Čj.: 01/09 2007, změna k 2. 9. 2024

Předkladatel:

Název školy: Masarykova základní škola, Stará Paka, okr. Jičín

Adresa školy: Revoluční 355, 507 91 Stará Paka

Jméno ředitele: Mgr. Ladislav Sklenár

Zástupce ředitele: Mgr. Jitka Jírová

Koordinátor ŠVP pro ŠD: Markéta Fléglová

IČO: 70890072

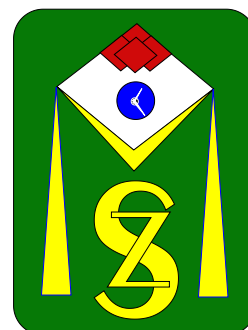
IZO: 102206414

RED-IZO: 600092453

Kontakty: tel.: 493 798 232

e-mail: masarykova.zs@seznam.cz

web: www.zsstarapaka.cz

Zřizovatel:

Název: Obecní úřad Stará Paka

Adresa: Revoluční 180, 507 91 Stará Paka

Kontakty: tel.: 493 798 282

e-mail: ou@starapaka.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2007, 2. 9. 2024

ŠVP pro ŠD byl projednán školskou radou dne 27. 11. 2007

Dílní úpravy formálního charakteru byly provedeny k 1. 9. 2011

Úpravy dle RVP ZV a ŠVP ZV „Navazujeme na tradice, směřujeme k budoucnosti“ na základě Opatření ministra školství Č.j.: MSMT-2647/2013-210 byly provedeny k 1. 9. 2014.

Úpravy dle RVP ZV na základě opatření ministryně školství Č.j.: MSMT-28603/2015 byly provedeny k 1. 9. 2016. Úpravy byly projednány ve školské radě dne 28. 4. 2016. Formální úpravy byly provedeny k 2. 9. 2024.

.....
Podpis ředitele:

.....
Razítko školy:

2. Charakteristika školní družiny

Hlavním posláním naší školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a relaxace žáků v intencích školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Navazujeme na tradice, směřujeme k budoucnosti“. Vedeme žáky k osvojování základních hodnot, utváříme a prohlubujeme vztah k životnímu prostředí. Učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci a rozvíjíme schopnosti spolupráce a respektování druhého. Vedeme žáky k tvořivosti a estetičnosti. Respektujeme individuální schopnosti každého žáka.

Mimo zájmové činnosti plní školní družina částečně také funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení vyučování. Cílem zájmového vzdělávání školní družiny je podporovat aktivní odpočinek žáků a odstraňovat duševní únavu. Nenásilnou a zábavnou formou rozvíjíme schopnosti žáků, povzbuzujeme je ke všem činnostem a dáváme prostor jejich tvořivosti.

Školní družina v rámci své běžné činnosti zřizuje zájmové kroužky, jejichž účastníky mohou být i žáci, kteří nejsou přihlášení k pravidelné docházce do ŠD. Školní družina organizuje příležitostně také různé výlety, exkurze, sportovní soutěže, které mohou být organizovány i mimo stanovenou provozní dobu ŠD a podílí se na všech kulturních a společenských akcích školy.

ŠD umožňuje modifikaci vzdělávacího obsahu, rozsahu a zaměření výuky, metod práce a zařazení dalších podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Školní družina musí být:

- Místem pro zájmové vyžití dětí.
- Místem pro regeneraci sil žáků po vyučování.
- Místem pro rozvíjení tvořivosti.
- Místem pro posilování sebevědomí.
- Místem pro radost.
- Místem pro komunikaci vychovatelek s rodiči.

Činnost vychovatelek vychází z požadavků pedagogiky volného času.

2. 1 Cíle vzdělávání

Účastníci zájmového vzdělávání ve školní družině jsou zároveň také účastníky základního vzdělávání. Cílem zájmového vzdělávání je zejména:

- Naučit žáky aktivně využívat svůj volný čas, rozvíjet svůj zájem (oblíbenou činnost) i talent.
- Získávat nové poznatky, zkušenosti, dovednosti i návyky, realizovat se v kolektivu ostatních žáků a umět se adaptovat v různém typu kolektivu a prostředí.
- Připravovat děti k tomu, aby se projevovaly jako zodpovědné osobnosti.
- Rozvíjet u dětí schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých.
- Rozvíjet u dětí vnímavost a citlivé vztahy k lidem a k životnímu prostředí.
- Učit děti aktivně rozvíjet své zdraví, účinně chránit ho a být za ně zodpovědný.
- Vést děti k toleranci a ohleduplnost k jiným lidem a jejich kulturám.

Konečným cílem je vytváření a zkvalitňování podmínek pro poskytování nabídky zájmového vzdělávání žáků se zaměřením na klíčové kompetence s participací rodičů a pedagogů na naší činnosti.

3. Klíčové kompetence

3. 1 Kompetence k učení

- Vedeme žáky ke kladnému vztahu k učení.
- Motivujeme, aby práci dokončili.
- Napomáháme ke kladení otázek a hledání odpovědí.
- Snažíme se, aby získané vědomosti dávali do souvislostí a uplatňovali v praktických situacích a dalším učení.

3. 2 Kompetence k řešení problémů

- Žáky vedeme k zapojení do pravidelné činnosti a soutěží podle svých schopností a dovedností.
- Motivujeme žáky, aby žáci uvažovali o nesrovnatelnostech, hledali vlastní řešení, která si mohou ověřit v praxi.
- Napomáháme k rozlišení správných a chybných řešení.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za své činy a k jejich zdůvodnění.

3. 3 Kompetence sociální a interpersonální

- Vedeme žáky, aby se podíleli na vytvoření plánů, vlastní činnosti a hodnocení.
- Snažíme se, aby se naučili tolerovat odlišné názory a vytvářeli si správnou představu o sobě samých.
- Posilujeme pocit zodpovědnosti.
- Dbáme na to, aby uměli odhadnout vhodné a nevhodné chování, spolupracovali a respektovali jiné.

3. 4 Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodné vzájemné komunikaci se spolužáky, s vychovateli, s dospělými ve škole i mimo ni.
- Podporujeme přátelské vztahy v dětském kolektivu.
- Vedeme k používání vhodných gest, pohybů, intonace.
- Snažíme se o obohacení slovní zásoby a ovládnutí řeči tak, aby si uměli navzájem naslouchat.
- Podporujeme žáky, aby si uměli vhodně vybírat komunikační prostředky.

3. 5 Kompetence občanské

- Dbáme na to, aby znali svá práva, ale i své povinnosti, dodržovali pravidla slušného chování.
- Vedeme žáky, aby se chovali zodpovědně, dbali na své zdraví i bezpečnost ostatních.
- Rozvíjíme a obohacujeme tradice, zvyky.
- Posilujeme péči o životní prostředí.

3. 6 Kompetence k trávení volného času

- Vedeme žáky, aby se uměli orientovat ve smysluplném trávení času a aby si uměli vybrat ze zájmové činnosti, rozvíjeli své zájmy a posilovali je.

4. Formy a časový plán vzdělávání

Zájmové vzdělávání dětí se realizuje ve všech zájmových oblastech formou pravidelných, příležitostných a spontánních aktivit. ŠVP ŠD je sestaven pro žáky I. stupně ZŠ, tedy na dobu pěti let.

- **Pravidelné akce:** standardní činnosti v oddělení s přihlášenými žáky + zájmové kroužky. Vychovatelky sestavují jednotlivé typy práce s dětmi do týdenních rozvrhů. Přitom dbají, aby se prostřídaly různé aktivity (odpočinkové, rekreační, zájmové, příprava na vyučování)
- **Příležitostné akce:** přesahují rámec jednoho oddělení. Jedná se o různé výlety, exkurze, návštěvy výstav, zábavní odpoledne, besídky, žákovská vystoupení atp.
- **Spontánní aktivity:** příležitost k činnostem podle vlastního přání. Jsou zahrnuty do denního režimu oddělení (např. hry ranní družiny, odpolední klidové činnosti, hry při pobytu venku).
- **Individuální:** vytváření podmínek pro individuální rozvoj nadání dětí, pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami a pro práci s dětmi mimořádně nadanými.

ŠVP ŠD umožňuje, aby vychovatelka s dětmi plánovala a realizovala takové činnosti, které děti zaujmou. Ty mají možnost se podílet na tvorbě programu pro své oddělení.

Požadavek dobrovolnosti – děti se účastní na činnostech dobrovolně.

Požadavek aktivity – vedeme děti k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti.

Požadavek seberealizace – dítě má možnost uplatnit své vlohy a schopnosti a být tak úspěšné. Ve volnočasových aktivitách nejsou důležité výsledky, ale průběh samotné činnosti, oceňuje se snaha dítěte.

Požadavek odpočinkového a rekreačního zaměření – přispívá k odreagování, odstranění únavy z vyučování, nezbytné regeneraci duševních a fyzických sil. Děti by měly mít denně příležitost k činnostem podle vlastního přání. Tyto činnosti vedou k uspokojování individuálních potřeb, pomáhají vytvářet pocity radosti a spokojenosti. Umožňují vznik a upevňování neformálních osobních vztahů a začleňování jedince do neformálních skupin. Mají charakter pohybové aktivity, poskytují dostatek příležitostí k všestrannému pohybu na čerstvém vzduchu.

Požadavek zajímavosti a zájmovosti – podněcují, podporují a rozvíjejí samostatnost, tvořivost, aktivitu. Obohacují své znalosti. Zájmové činnosti jsou aktivity zaměřené na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností.

Požadavek citovosti a citlivosti – činnosti by měly přinášet kladné emoce, jak z vlastní práce, tak i z pochvaly.

5. Popis materiálních podmínek

Školní družina má 3 oddělení s kapacitou 75 dětí od 1. do 5. ročníku ZŠ. 1. oddělení je umístěno v samostatné učebně, která je vybavena školním nábytkem a kobercem. 2. oddělení se nachází v 1. podlaží budovy ZŠ. Toto oddělení je vybaveno školním nábytkem, kobercem, moderními hračkami, k dispozici je také kuchyňský koutek. Každé oddělení je vybaveno materiálem na pracovní a výtvarnou činnost, který je pravidelně doplňován. 3. oddělení (tzv. volnočasové aktivity) tvoří žáci obou věkových kategorií, kteří buď čekají na odpolední spoje, či ráno přijíždějí do školy velmi brzy. Družina má i své vlastní starší počítače s připojením k internetu. Prostory pro zájmovou činnost jsou vybavené pracovním a odpočinkovým nábytkem, různými stavebnicemi, stolními a společenskými hrami, sportovním náčiním. Dále

má družina k dispozici, CD přehrávač, interaktivní tabuli (LCD monitor). Ke své činnosti pravidelně využívá knihovnu s informačním centrem, kde je dislokováno cca 5 PC s připojením k internetu.

6. Popis personálních podmínek

Ve ŠD pracují 3 vychovatelky s předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, schopné podílet se i na dalších činnostech ve škole.

Mají potřebné profesní dovednosti – komunikativní ve směru k žákům, jejich rodičům a ostatním pedagogům.

Svou kvalifikaci si vychovatelky ŠD zvyšují akreditovanými školeními a samostudiem.

7. Popis ekonomických podmínek

Na základě §11 vyhlášky MŠMT č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, stanovil zřizovatel školy za žáka ve školní družině měsíční poplatek 150,-Kč.

Výpočet částky je stanoven z kalkulace provozních nákladů.

8. Psychosomatické podmínky

8.1 Životospráva

- Dodržujeme pitný režim.
- Ve školní jídelně nenutíme žáky do jídla, ale snažíme se, aby alespoň všechno ochutnali a naučili se tak zdravému způsobu stravování.

8.2 Psychohygienu

- Zajišťujeme žákům pravidelný denní řád, který je natolik flexibilní, že umožňuje přizpůsobit organizaci momentální situaci a zájmu žáků, při vhodném počasí lze aktivity provádět na školní zahradě.
- Žáci jsou zatěžováni přiměřeně věku, mají možnost si kdykoliv odpočinout a relaxovat.
- Vychovatelka respektuje individuální potřeby žáků, vhodně na ně reaguje a v rámci možností se je snaží uspokojovat, naslouchá problémům žáků a snaží se je řešit.

8.3 Psychohygienické podmínky

- Každé dítě má stejná práva, možnosti, povinnosti, nikdo není znevýhodňován či naopak zvýhodňován.
- Je podporována důvěra žáka v sebe sama, převažuje pozitivní hodnocení.
- V žácích je rozvíjena citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu ve vztahu k ostatním.

9. Režim dne

Obsahuje činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové i přípravu na vyučování v podobě didaktických her.

6:15 – 7:35 – přivítání se s žáky, zájmové hry, pohybové chvílky, dokončování započatých prací, četba.

11:35 – 13:00 – hygiena, oběd, relaxační činnosti, duševní hygiena, řešení individuálních problémů, příprava pomůcek na odpolední řízenou činnost, klidové chvílky, odchody žáků do zájmových kroužků a domovů.

13:00 – 14:00 /14:30/ - řízená zájmová činnost

14:00 /14:30/ - 16:00 – dokončování řízené činnosti, úklid školní družiny, individuální hry žáků, pobyt venku, individuální péče, příprava na vyučování, odchody žáků do zájmových kroužků a domovů.

Pobyt venku se uskutečňuje podle počasí převážně v době od 13:30 hod. do 15:30 hod. Na vycházkách je žákům dáвана volnost, avšak s ohledem na jejich bezpečnost.

10. Bezpečnost a ochrana zdraví

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o bezpečnosti a ochraně zdraví jako ve školním řádu, pokud ŠD pro svoji činnost využívá odborné učebny (tělocvična, cvičná kuchyňka, počítačová učebna) řídí se příslušnými řády pro tyto učebny.

Žáci přihlášení do ŠD jsou poučeni o bezpečnosti a ochraně zdraví a záznam o poučení je uveden v třídní knize ŠD jednotlivých oddělení. V rámci standardních činností vedeme děti k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích a mimořádných událostech.

11. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání

Školní družina poskytuje zájmové vzdělávání pouze žákům školy. Do družiny může být žák přihlašován během celého školního roku. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy. Při nástupu žáka do družiny vyplní rodiče zápisní lístek, na kterém uvedou důležité informace o žákovi pro vychovatelku, rozsah docházky a způsob odchodu žáka z družiny.

Na písemnou žádost rodičů o vyřazení žáka může žák ukončit docházku během celého školního roku.

Pokud počet zájemců přesahuje kapacitu ŠD (75 dětí), jsou přednostně přijímáni žáci nižších ročníků (1., 2., 3.). O jednotlivých případech rozhodne ředitel školy na základě doporučení příslušné vychovatelky.

Docházka do pravidelných forem činnosti ŠD je pro zapsané žáky povinná. Každou nepřítomnost je nutné zákonnými zástupci řádně omluvit.

12. Vnitřní řád školní družiny

- Školní družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových aktivit, umožňuje žákům přípravu na vyučování a pomáhá při naplňování a rozvoji školního vzdělávacího programu. ŠD užívá ke své činnosti jednu samostatnou učebnu a učebnu v prvním podlaží školní budovy.
- ŠD pravidelně využívá i jiné prostory školy – tělocvičnu, informační centrum s knihovnou, cvičnou kuchyň, sokolské hřiště, školní zahradu, případně se podnikají vycházky do okolí. Při pobytu mimo učebny ŠD žáci respektují provozní řády těchto učeben.

- O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy. Kapacita ŠD je 75 žáků. Do ŠD jsou přijímáni žáci 1. – 5. ročníku na základě řádně vyplněného zápisního lístku. Do jednoho oddělení se zapisuje maximálně 30 žáků na pravidelnou docházku. Dojíždějící starší žáci využívají školní knihovnu a informační centrum, kde je zajištěn ranní pedagogický dohled.
- Žák je zapsán do ŠD po odevzdání zápisního lístku. Zápisní lístky jsou vydávány ihned počátkem školního roku a vybírány jsou do 8.9.
- Dítě je možno odhlásit kdykoli během roku na základě písemné žádosti rodičů.
- V době vedlejších prázdnin a na dny ředitelského volna musí rodiče své děti do ŠD přihlásit (informace jsou v notýsku nebo žákovské knížce a u hlavního vchodu do budovy školy). ŠD se v těchto dnech otvírá při počtu alespoň 5 přihlášených dětí.
- Rodiče jsou povinni zaplatit úplatu za služby ve školní družině. Výši poplatku činí po dohodě se zřizovatelem 150,- Kč měsíčně s termínem 1x za pololetí (750,- Kč).
- Provoz ŠD je ráno od 6:15 do 7:35 a po ukončení vyučování od 11:35 do 16:00 hod. V 7:35 hod. se žáci rozcházejí do svých tříd.
- Žáky do ŠD předává vyučující vychovatelce po skončení vyučování a je povinna informovat vychovatelku o chybějících žácích či vzniklých problémech.
- Pokud žáci odcházejí na oběd společně se třídou, do ŠD odcházejí po obědě průběžně sami.
- Ze ŠD si přebírají zákonní zástupci děti osobně (mohou uvést i další osoby oprávněné k vyzvednutí nebo odcházejí samy – dle údajů v zápisním lístku). V případě, že pro dítě přijde osoba, která není uvedena v zápisním lístku, musí o tom rodič předem písemně vyrozumět vychovatelku. V opačném případě smí vychovatelka vydat dítě pouze zákonnému zástupci.
- Dítě je možno uvolnit před stanovenou dobou odchodu stanovenou v zápisním lístku v doprovodu rodičů nebo na písemnou žádost, která musí obsahovat jméno dítěte, datum, hodinu odchodu (případně jméno osoby, která má dítě vyzvednout). Na telefonické žádosti z důvodu bezpečnosti žáků škola nereaguje.
- Rodiče jsou povinni vyzvednout své dítě nejpozději do 16:00 hodin. Pokud tak neučiní a nepodaří se kontaktovat nikoho z rodiny, bude dítě předáno Polici ČR.
- Po dohodě s vychovatelkou ŠD se mohou (v nezbytných situacích) zúčastnit činnosti ŠD i žáci, kteří nejsou přihlášení k řádné docházce.
- Zákonní zástupci žáků jsou povinni seznámit se s tímto vnitřním řádem ŠD na rodičovských schůzkách, webových stránkách školy, vnitřní řád je vyvěšen na úřední desce školy, k nahlédnutí je u vychovatelek ŠD.
- Případné problémy řeší zákonný zástupce žáka s vychovatelkou osobně při vyzvednutí žáka nebo písemnou formou (školní notýsek, žákovská knížka – oddíl pro sdělení). Rodiče mohou navštívit ŠD kdykoli.
- Žáci se ve své činnosti řídí pokyny vychovatelek, případně dalších pedagogických či provozních zaměstnanců školy. Respektují všechna bezpečnostní opatření a svým chováním a jednáním neohrožují své spolužáky ani sebe. V prostorách ŠD dbají o čistotu a pořádek, nepoškozují zařízení ani osobní věci svoje či spolužáků.
- Při pobytu venku je vhodné, aby žáci měli potřebné oblečení na ven. Do budovy smí chodit pouze se svolením vychovatelky.
- Pitný režim je zajištěn nabídkou připraveného nápoje ze školní jídelny.
- Na kroužky pořádané školou žáci odcházejí sami nebo v doprovodu vedoucího kroužku.
- Za mobilní telefony, hračky a jiné cenné věci, které si žák přinese do ŠD, vychovatelky neručí.

- Za hrubé porušení vnitřního řádu může být žák z ŠD vyloučen.

13. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními)

Žákům se speciálními potřebami (žáci se specifickými poruchami učení, žáci zrakově a sluchově postižení, s poruchami chování, s tělesným postižením a zdravotním znevýhodněním, se sociálním znevýhodněním) je dle stupně a znevýhodnění věnována průběžně zvláštní individuální pozornost. Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s LMP osvědčují, patří např. posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga, působícího v ŠD.

Při plánování a realizaci vzdělávání těchto žáků je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Tomu vychovatel/ka ŠD přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Jako podpůrná opatření pro žáky s SPV jsou v ŠD na základě doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory využívána zejména:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- střídání forem a činností práce
- u mladších žáků využívání skupinové výuky

Vychovatelky ŠD jsou plně kvalifikovány a mají zkušenosti se vzděláváním žáků s poruchami chování a vývojovými poruchami učení. Dětem se individuálně věnují, vhodným přístupem v nich podporují kladné stránky jejich osobnosti. Spolupracují s třídními učiteli, respektují pokyny školských poradenských zařízení. Úzká spolupráce se zákonnými zástupci zdravotně znevýhodněných žáků je samozřejmostí.

Pro podchycování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí má škola navázanou velmi dobrou spolupráci s odborem sociálních věcí a zdravotnictví pověřené obce III. řádu v Nové Pace.

Pro rozvoj talentovaných jedinců ŠD nabízí možnosti uplatnění doplňkové činnosti formou zájmových kroužků (anglický jazyk, výtvarný a pohybový kroužek).

13.1 Délka a časový plán vzdělávání

Časový plán ŠD je sestaven na dobu jednoho dvouletého vzdělávacího cyklu. Obsahuje výběr možných činností, ze kterých vychovatelky volí podle aktuálního složení žáků (i těch se speciálními vzdělávacími potřebami) oddělení, s nímž pracují.

13. 2 Obsah vzdělávání

Obsah ŠVP pro ŠD počítá s integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a rozvíjí ŠVP 1. stupně základního vzdělávání: „Navazujeme na tradice, směřujeme k budoucnosti“ v oblasti zájmového vzdělávání.

14. Výchovně vzdělávací program (obsah vzdělávání v pravidelné činnosti)

14. 1 Člověk a jeho svět

14.1.2 Místo, kde žijeme

Poznání nejbližšího okolí, organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci. Vycházky do okolí, bezpečnost při cestě do školy a ze školy (didaktické hry zaměřené na dopravní značky a prostředky), pravidla silničního provozu. Poznávání různých služeb v obci (knihovna, pošta, obchod, obecní úřad, vlakové nádraží). Seznamování s regionálními pohádkami a místními tradicemi.

14.1.3 Lidé kolem nás

Osvojování zásad vhodného chování a dodržování pravidel stolování, uvědomění si významu a podstaty tolerance, empatie a vzájemné úcty, objasňování základních práv a povinností dětí. Vytváření kladného vztahu ke spolužákům a kamarádům, slovní i mimo slovní komunikace, umění naslouchat. Zařazení prvků mediální výchovy (předem vybrané povídky o tom, co žáci zhlédli v televizi, slyšeli v rozhlase a vyhledali na internetu).

14.1.4 Lidé a čas

Vytváření a dodržování správného režimu dne a pravidelných návyků, učit žáky k úctě k času druhých, umět využít správně a účelně svůj volný čas. Vytvářet návyky na pravidelnou a účelnou přípravu na vyučování.

14.1.5 Rozmanitosti přírody

Vycházky a pobyty v přírodě v jednotlivých ročních obdobích, pozorování změn, určování, využití encyklopedií, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, péče o pokojové rostliny.

14.1.6 Člověk a jeho zdraví

Uplatňování základních hygienických návyků, poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví a nemocech, předcházení úrazům (neohrožovat zdraví své a zdraví jiných). Dodržování pitného režimu. Obezřetné chování při setkání s neznámými lidmi. Uplatňování základních pravidel účastníků silničního provozu.

14.1.7 Člověk a svět práce

Rozvíjíme jemnou motoriku, pracovní kázeň, tvořivost a vytrvalost.

Práce s drobným materiálem:

- Práce plošné a prostorové, práce s různým materiálem – přírodniny, modelovací a samotvrdnoucí hmota, papír a karton, textil, krabičky, tiskátka.
- Používání různých pracovních pomůcek a nástrojů.

- Využívání prvků lidových tradic, zvyků a řemesel.
- Šití, přišívání, vycpávání, vyšívání, navlékání.

Konstrukční činnosti:

- Práce s prostorovými stavebnicemi, práce podle slovního i písemného návodu, předlohy, náčrtu.
- Plošné skládanky – puzzle, mozaiky.
- Domečky v lese.

Pěstitelské práce:

- Péče o pokojové rostliny, pozorování přírody.
- Pěstování rostlin ze semen v místnosti.
- Okrasné rostliny, léčivé rostliny, koření, zelenina, ovoce.

Příprava pokrmů:

- Správné stolování, hygiena, společenské chování.
- Příprava jednoduchého pokrmu /pečení vánočního cukroví, brambor/
- Ve všech oblastech udržovat pořádek na pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce. Učit se vážit si lidské práce, konat společensky prospěšnou práci jak pro jednotlivce, tak pro skupinu i kolektiv.

14.1.8 Člověk, umění a kultura

Výtvarné činnosti:

- Tematické a ilustrační kreslení, malování a modelování, koláže.
- Používání smyslu pro barevnost, výtvarné a estetické cítění.
- Spontánní dětská kresba, otisky přírodních materiálů.
- Malba lidské postavy, zvířátek, ovoce a zeleniny, dopravních prostředků, hraček.
- Strom, příroda, dům, město, vesnice.
- Rozfoukávání skvrn, zapouštění, koláže, tisk.
- Výzdoba oken k podzimnímu, vánočnímu, velikonočnímu a letnímu období.
- Výroba přáníček a dárků, zdobení kraslic.

Hudba, zpěv a tanec

Vokální činnosti

- Pěvecký a mluvený projev – pěvecké dovednosti, dýchání, výslovnost, měkké nasazení tónu, dechová výdrž, nácvik nových písní, opakování dříve naučených písní, cvičení hudební paměti, zpěv sólový, skupinový.
- Hudební rytmus – písně ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, tleskání, podupy, rytmizace a melodizace skupin slov, přísloví, říkadla, rozpočítadla, vět.
- Hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď), rozlišování písní a skladeb podle výrazu (smutná, veselá, taneční, klidná).

Instrumentální činnosti:

- Hra na hudební nástroj – Orfovy nástroje rytmické i melodické, zobcová flétna, poznávání hudebních nástrojů.
- Rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební doprovod písní, hudební hry.

Hudební pohybové činnosti:

- Pohybový doprovod znějící hudby – taneční prvky se zpěvem, jednoduché lidové tance.
- Orientace v prostoru – pamětní uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách.

Poslechové činnosti:

- Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka, dětská, lidová píseň, moderní hudba.

Literárně dramatické činnosti:

- Práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace.
- Improvizování určité situace, minipříběh, přednes.
- Dramatizace pohádek.
- Četba poezie a prózy, pohádek, povídek, příběhů, dětských časopisů.
- Rozvíjíme u žáků kulturu řeči, vyjadřovací schopnosti, pozornost, paměť, představitivost, fantazii, city, vůli, jednání.
- Pěstujeme u nich smysl pro pravdomluvnost, sebevědomí, sebeovládání a kolektivnost. Snažíme se o zbavení bázně, trémy.

14. 2 Místo, kde žijeme

14.2.1 Náš domov

- Vyprávíme si o životě naší rodiny.
- Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas.
- Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách – kresba, malba, koláž.
- Popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme, a jejich zařízení.
- Stavíme náš dům ze stavebnice, kostek, papírových krabiček.
- Stavíme si dům podle svých představ.
- Zařizujeme si náš pokoj – nábytek a další vybavení (koláž, prostorové práce).

14.2.2 Škola

- Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, co bychom rádi změnili, navrhujeme třídu /školní družinu/, která by se nám líbila /výtvarné návrhy/.
- Zdobíme školní družiny, vymýšlíme a kreslíme logo družiny nebo oddělení.
- Zkoušíme vařit /připravit svačinu/ ve školní kuchyňce.
- Hledáme ve škole nebo v jejím blízkém okolí „ukrytý poklad“ - postřehový závod, stopovaná.
- Povídáme si o cestě do školy a domů. Ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás.
- Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí /hledáme smysl dopravního značení – přechody, semaforů/. Procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam /o čem nás informují, co nám nařizují, co nám dovolují.../. Při vycházce sledujeme dodržování pravidel silničního provozu na těchto místech a uvědomujeme si příčiny dopravních nehod.
- Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů.
- Vyrábíme si dopravní značky.
- Orientujeme se v mapě, hledáme v internetové fotomapě (naš dům, školu, cestu do školy, spojení vlakem, autobusem), popisujeme cestu do školy – hledáme orientační body na mapě.

- Vycházka na vlakové nádraží.
- Vyhledáváme směry jízd vlaků do různých míst.
- Výtvarně znázorňujeme různé hromadné dopravní prostředky (různé techniky).
- Hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem..., jsme v roli cestujícího dítěte, dospělého, revizora...
- Soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy.
- Rozpoznáváme nebezpečí různého charakteru, využíváme bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňujeme základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jednáme tak, abychom neohrožovali zdraví své a zdraví jiných.
- Ovládáme způsoby komunikace s operátory tísňových linek.

14.2.3 Naše obec, naše město

- Kreslíme a malujeme oblíbená místa, kam rádi chodíme.
- Společně výtvarně zobrazujeme naši obec – kolektivní práce /koláž/.
- Kreslíme mapu místa, kam chodíme na procházku.
- Putujeme na určené místo podle vlastnoručně vyrobené mapky.
- Stavíme naši obec z kostek, ze stavebnice.
- Procházíme se po obci. Hrajeme si na průvodce naší obce, popisujeme a ukazujeme, kam se dostat.
- Navštívíme a seznamujeme se s tím, co se děje na poště, knihovně, obchodě.
- Na vycházkách si povídáme o tom, kde v naší obci pracují a co dělají hasiči, knihovnice, učitel, prodavačka, zahradnice...
- Kreslíme, čím bychom chtěli být.
- Povídáme si, proč jsme si vybrali nakreslené povolání.
- Hrajeme si na prodavače a kupující.
- Představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili – scénky. Zamýšlíme se, co bychom dělali, kdybychom našli malého kamaráda, který se ztratil
- Jdeme navštívit knihovnu. Ptáme se knihovnice, které knížky si žáci nejraději půjčují.
- Besedujeme o naší nejoblíbenější knize, povídáme si o ilustracích, které ji doplňují. Seznamujeme ostatní s naší domácí knihovničkou.
- Čteme pověsti a příběhy z našeho regionu.
- Z různých materiálů tvoříme postavičky z pohádek.
- Vyrábíme obal na knihu a obalujeme ji. Tvoříme záložku do knihy /různé techniky/.
- Vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi – vyrábíme knihu.
- Chystáme výstavu ručně zhotovených knih k Měsíci knihy.
- Hrajeme loutkové divadlo s vlastnoručně vyrobenými loutkami.
- Cestujeme prstem po mapě. Sestavujeme obrys naší republiky pomocí víček z Pet lahví...
- Povídáme si o hlavním městě, státní vlajce, mapě.
- Besedujeme nad příslovím: „Všude dobře, doma nejlépe“.
- Zním svou adresu: hra „Kdo bydlí na této adrese“?
- Soutěžíme, kdo zná více slov (měst) od určitých písmen.
- Vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky.
- Vyrábíme si maškarní masky.
- Pořádáme dětský karneval v tělocvičně spojený s různými soutěži.

14.3 Lidé kolem nás

14.3.1 Rodina

- Besedujeme o tom, co očekáváme od rodičů a co oni od nás.
- Povídáme si o našich prarodičích, ptáme se, kde a jak žijí, k různým příležitostem vyrábíme drobné dárky a přáníčka.
- Pokoušíme se o sestavení rodokmenu naší rodiny.
- Představujeme povolání našich rodičů, pantomima, kresba.
- Hrajeme si hru na „Řemesla“.
- Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají....
- Vyrábíme dárky a přáníčka pro radost maminkám.

14.3.2 Kamarádi a lidé kolem nás

- Sestavujeme pravidla soužití v ŠD.
- Povídáme si o svých kamarádech, co se nám na nich líbí, ale i nelíbí.
- Malujeme portrét kamaráda.
- Při hře zjišťujeme, jak se známe (podle hmatu, hlasu).
- Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel, spolužák.
- Chováme se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítneme komunikaci, která je mi nepříjemná, v případě potřeby požádáme o pomoc pro sebe i pro jiné.
- Snažíme se najít něco pěkného na chování spolužáka, přemýšlíme, čím je zajímavý.
- Uvědomujeme si, v čem jsou znevýhodněni někteří lidé (postižení např. tělesně, smyslově).
- Besedujeme o sdružení „Život bez bariér“ (sídlo v Nové Pace).
- Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním – vcítění se do neslyšících lidí.
- Představujeme si pocity nevidomého člověka (zavázané oči – ostatní navigují).
- Ve dvojicích zkoušíme role nevidomého a jeho průvodce.
- Zkoušíme malovat ústy, pomocí nohou – tělesně postižení lidé.
- Cvičíme hmat – určujeme poslepu předměty.
- Orientujeme se v prostoru – zkoušíme dojít poslepu k určitému místu.
- Čteme si pohádky z různých světadílů.
- Hledáme články o různých zemích, povídáme si, v čem se národy liší, v čem jsou jejich obyvatelé jiní než my.
- Povídáme si o národních jídlech typických pro určité země.
- Naučíme se hru dětí z jiných kontinentů.

14.3.3 Svátky a oslavy

- Seznamujeme se se jmény v kalendáři, zapíšeme si všechny spolužáky.
- Vyrábíme masky a doplňky.
- Připravujeme výzdobu na karneval.
- Bavíme se na karnevalu.
- Kreslíme, co se nám na karnevalu líbilo.
- Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích.
- Vyrábíme adventní kalendář.
- Společně vyrábíme adventní věnec
- Vyrábíme Mikuláše, čerty a anděly.
- Vyprávíme si o vánočních zvycích, které se zachovaly dodnes.

- Zpíváme koledy.
- Na vycházkách pozorujeme výzdobu obchodů, obce.
- Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, ořechových skořápek, ze slámy, šišek – zdobíme vánoční stromeček.
- Pečeme perníčky, vyrábíme ozdoby ze slaneého těsta.
- Vytváříme betlém.
- Naše oddělení si zdobíme vánočními motivy.
- Vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům.
- Zkoušíme vánoční zvyky.
- Povídáme si o velikonočních zvycích a tradicích.
- Malujeme a zdobíme kraslice různými technikami.
- Zdobíme oddělení a okna symboly Velikonoc – kreslíme, vystřihujeme.
- Učíme se velikonoční koledy.
- Povídáme si o významu DD.
- Plánujeme, jak ho oslavíme.
- Soutěžíme a závodíme.

14.3.4 Jak se správně chovat

- Besedujeme o „kouzelných“ slovech (děkuji, prosím, omlouvám se ...)
- Hrajeme scénky s kouzelnými slovíčky x bez nich.
- Hrajeme si a učíme se správně zdravit, podat ruku, požádat o něco, poděkovat za něco, zeptat se, zda je volné místo....
- Besedujeme o vhodném chování při návštěvě divadla, kina, koncertu, výstavy.
- Povídáme si o našich zážitcích z kulturních akcí.
- Na příkladech si připomínáme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na ulicích, hovoříme o následcích dopravní nezádně.
- Hrajeme scénky na téma „Jak se máme/nemáme chovat při cestě autobusem, vlakem“.
- Na vycházkách zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodu, v dopravních prostředcích.
- Cvičíme si jazyk (jazykolamy).
- Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života.
- Dramatizujeme jednoduché pohádky, pantomimicky vyjadřujeme děje a jednotlivé postavy.
- Čteme s porozuměním a správnou artikulací z knih a časopisů.
- Při stolování dodržujeme základní hygienické návyky u stolu /ve školní jídelně/.
- Povídáme si o pořadech v televizi, v rozhlasu, vhodné nebo nevhodné pořady.
- Připravíme si vědomostní „televizní“ soutěž a zahrajeme si ji.
- Výtvarně ztvárňujeme pořad určený dětem.

14. 4 Lidé a čas

14.4.1 Náš denní režim

- Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, rozlišujeme povinnosti a zábavu.
- Kreslíme, co nás nejvíce baví, co méně, čemu věnujeme nejvíce času.
- Při hře vybíráme jednotlivé činnosti denního režimu, přiřazujeme k nim vhodnou denní dobu a odhadujeme, jak dlouho se jim věnujeme.

- Hrajeme si hru „Odhad času“.
- Společně připravujeme týdenní plány naší činnosti ŠD.
- Besedujeme na téma „Jak jsem trávil víkend, malujeme, co jsme zažili“.
- Tvoříme roční kalendář důležitých akcí družiny.
- Připravujeme společně náměty pro vycházky v jednotlivých ročních obdobích.
- Připomínáme, co se nám líbilo v přírodě, kreslíme obrázky.
- Využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení.
- Využíváme počítač pro získávání informací, pracujeme s didaktickými hrami.
- Vzájemně si sdělujeme, které předměty máme nejraději.
- Ukazujeme si měřidla času.
- Kreslíme, malujeme různá měřidla času.
- Besedujeme nad rozdíly časových pásem.
- Vyrábíme si z papíru vlastní papírové hodiny s pohyblivými ručičkami.
- Vyprávíme si příhody, v nichž měl význam čas.
- Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění.
- Navštěvujeme nádraží a vyhledáváme spojení v jízdnicích rádech, uvědomění si dochvilnosti a přesnosti.
- Ohlížíme se za prázdninami, vystavíme si obrázky z míst, které jsme navštívili, povídáme si o nich.
- Vyprávíme si, co jsme prožili o víkendu.
- Besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, spotřebiče).
- Kreslíme moderní spotřebiče.
- Vyprávíme si, jak nám technika pomáhá nebo škodí ve volném čase.
- Čteme české pohádky, říkadla, hádanky, jazykolamy.
- Čtení a dramatizace pohádky „O dvanácti měsíčkách“.
- Pantomima – „Co bych chtěl dělat zítra“.
- Pravda nebo lež – pojmy „včera“, „dnes“, „zítra“.

14. 5 Rozmanitosti přírody

14.5.1 Příroda okolo nás – rostliny, živočichové

- Na vycházkách pozorujeme přírodu, vybereme si k pozorování např. různé stromy – hledáme významné údaje o jejich růstu, pěstování, plodech...
- Kreslíme určitý strom / květinu, krajinu/ v jednotlivých ročních obdobích.
- Využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže.
- Při vycházkách do lesa upevňujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody.
- Stavíme objekty ze shromážděných přírodnin.
- Vyrábíme z nich „lesní strašidlo“. Strašidlu dáme jméno, vytvoříme mu domeček.
- Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti.
- Čteme knihu Ferda Mravenec a kreslíme mravence a jiné brouky.
- Na vycházkách pozorujeme mraveniště a brouky, učíme se je chránit.
- Stavíme sami mraveniště z jehličí, porovnáváme stavby.
- Při vycházkách pozorujeme život na stromech.
- Učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu.
- Kreslíme, modelujeme ptačí hnízdo s mláďaty.
- Krmíme ptáčky v zimě, víme, co jim chutná / škodí.

- V zimě pozorujeme stopy ptáků na sněhu.
- Pečujeme o květiny – pěstujeme, přesazujeme, zaléváme.
- Z květin si vytváříme hezké životní prostředí.
- Pozorujeme klíčení semínek.
- Čteme ukázkou z příběhu „Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko.“ Vymyslíme si zaklínadlo, kterým se semínko budí.
- Hrajeme (pexesa, kvarteta) s náměty živočichů a rostlin.
- Při vycházce sledujeme život pod zvednutým kamenem.
- Malujeme na obláčky, které jsme donesli z vycházek.
- Soutěžíme ve vymýšlení názvů rostlin nebo zvířat začínajících určenými písmeny abecedy.
- Určujeme rostliny podle výrazné vůně a hmatu (česnek, křen, mateřídouška, kopřiva, bodlák).
- Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat, rostlin.
- Na vycházce do přírody poznáváme plody stromů podle hmatu, zkusíme, jak skáče žába, jak se plazí had ...
- Besedujeme o právech každého živočicha na život.
- Vyprávíme si o útulcích pro zvířata.
- Zajímáme se o planetu Zemi a o chráněné živočichy, pracujeme s tzv. červenou knihou.
- V dubnu, Měsíci ptactva, přemýšlíme, co znamenají ptáci v našem životě a jak se o ně starat, v knížkách o nich hledáme informace.
- Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči vyžadují.
- Můžeme přinést některé z našich domácích zvířat (morče, osmáka), seznámit se s ním, vyprávět si o něm.
- Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme.
- Získáváme informace z knih o životě zvířat v ZOO.
- Na vycházkách do polí a lesů poznáváme, kteří živočichové žijí volně v našem okolí.
- Na vycházkách pozorujeme zvířata a jejich stopy, ze stop zkusíme vytvářet odlitky ze sádry.
- Z barevných papírů skládáme (origami) zvířátka, která známe, napíšeme, jak se jmenují, rozdělíme je na zvířata, která jsme viděli v ZOO, která žijí u nás v lese, na domácí, vodní a jiné živočichy.
- Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm.

14.5.2 Roční období

- Besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty.
- Čteme si o přírodě a jejich proměnách.
- Zpíváme si známé písničky o zvířatech a rostlinách, počasí, říkáme básničky s přírodní tematikou.
- Dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny.
- Na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je.
- Na vycházkách pozorujeme a poznáváme živočichy, rostliny z obrázků, vědomosti procvičujeme při didaktických hrách.
- Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně.
- Vyrábíme draky.

- Pomáháme zvířátkům a ptákům přežít zimu – dáváme krmení do krmelce, zdobíme vánoční strom v lese (jablka, mrkev, žaludy, kaštiny...).
- Na vycházce pozorujeme jarní práce na poli a v zahradě.
- Kreslíme a malujeme první jarní květiny.
- Kreslíme mláďata domácích zvířat.
- Organizujeme kuličkádu.
- Z barevného papíru vyrábíme každý svůj týdenní kalendář a posunovacím okénkem označujeme dny v týdnu.
- Dramatizujeme pohádku „O dvanácti měsíčkách“.
- Vyrábíme a malujeme dýně (technika kaširování, vyškrabování).
- Soutěžíme o NEJvětší a NEJhezčí jablíčko.
- Pořádáme „Bramboriádu“.
- Pečení plátků brambor ochucených kořením.

14.5.3 Počasí

- V literatuře vyhledáváme pranostiky, čteme je a uvažujeme o jejich smyslu.
- Tvoříme meteorologický kalendář, do kterého zapisujeme pomocí značek zaznamenané počasí – teplotu, srážky, vítr, oblačnost.
- Čteme předpovědi počasí
- Sledujeme předpověď počasí v Tv a pak porovnááme, jak u nás bylo.

14.5.4 Chráníme své životní prostředí

- Besedujeme o tom, jak člověk škodí, nebo prospívá lesu.
- Při vycházce do přírody si všímáme všeho, čím ji poškozují činnost člověka.
- Při výletu do přírody poznáváme lesní plody.
- Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě.
- Při vycházkách sledujeme živočichy, rostliny, neživou přírodu. Navrhujeme, jak chránit přírodní prostředí v našem nejbližším okolí.
- Kreslíme květiny, živočichy a v atlasech zvířat a rostlin vyhledáváme nejdůležitější údaje o nich.
- Shromažďujeme pohlednice z různých zemí světa a v atlasech vyhledáváme místa, odkud nám je někdo poslal.
- Tvoříme výrobky z přírodních materiálů (lisování, tisk, listová koláž, zvířátka z přírodnin, frotáž).
- Lisujeme rostliny, které rostou na našich lukách, tvoříme z nich herbáře.
- Z herbářů zhotovíme výstavku.
- Kreslíme, malujeme, modelujeme prehistorické zvíře podle své fantazie.

14.6 Člověk a jeho zdraví

14.6.1 Poznáváme svoje tělo

- Na arch balicího papíru obkreslujeme postavu jednoho z nás a do obrysu dokreslujeme nejdůležitější tělesné orgány.
- Hrajeme hru „Hlava, ramena, kolena, palce“
- Zjišťujeme, kolik měříme a vážíme.

14.6.2 Pečujeme o své zdraví

- Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu.
- Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu.
- Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování.
- Kreslíme ovoce a zeleninu.
- Vystřihujeme obrázky různých jídel (z časopisů a letáků) a třídíme je na zdravá a méně zdravá.
- Soutěžíme ve smyslovém poznávání /čich, chuť, hmat/ zeleniny, ovoce, koření a dalších potravin.
- Poznáváme houby, které rostou v blízkém lese, pracujeme také s obrázky a atlasem hub.
- Na vycházkách do přírody si ověřujeme své znalosti hub a zjišťujeme, jak nezeměnit jedlé za jedovaté.
- Čteme o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se o zdravotní prevenci.
- Vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku
- Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky /při nesprávném užívání nám mohou škodit/, co je to expirační doba léků.
- Učíme se ošetřovat jednoduché zranění.
- Čteme a vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, při jízdě na kole...
- Vyprávíme si své zkušenosti z pobytu v nemocnici nebo u lékaře.
- Hrajeme si na lékaře a na pacienta. Nebojíme se návštěvy ordinace.
- Vyhledáváme léčivky v atlase rostlin, popřípadě je i kreslíme a zjišťujeme, jaké mají účinky.
- Z nasbíraných bylinek a šípků si vaříme čaj.
- Povídáme si o tom, jak se dříve léčilo.
- Při tělovýchovných chvilkách procvičujeme své tělo.
- Při péči o vzhled a čistotu nás zajímá, které jednoduché kosmetické přípravky můžeme doma používat.
- Povídáme si o péči o náš chrup.
- Povídáme si, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích..., abychom se vyhnuli úrazům.
- Besedujeme o tom, jak požádat dospělého o pomoc pro sebe nebo pro kamaráda v mimořádných situacích /snaha neznámého člověka navázat s námi kontakt.../
- Poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny.
- Rozpoznáváme život ohrožující zranění.
- Ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé...).
- Na vycházkách si uvědomujeme možná nebezpečí, zjišťujeme, jak jim předcházet.
- Vyprávíme si, co se nám nebezpečného přihodilo, jak jsme situaci zvládli.
- Učíme se telefonovat – oznámíme úraz, přivoláme pomoc, voláme linku důvěry.
- Učíme se používat lékárničku.
- Učíme se zásadám první pomoci.

14.6.3 Máme rádi pobyt venku

- Chodíme do přírody, na školní hřiště.
- Učíme se nové hry.
- Hrajeme hry s míči a dalším náčiním

- Po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxujeme při spontánních činnostech / individuálně i ve skupinách/.
- Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí.
- Prohlubujeme si znalosti o živé i neživé přírodě.
- Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě.
- Při pobytu venku hrajeme pohybové hry, cvičíme, zpíváme.
- Při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat na sněhu.
- Soutěžíme ve stavění sněhuláků a sněhových staveb.
- Závodíme v hodu sněhovou koulí na cíl, do dálky.
- Kreslíme do sněhu, do sněhové plochy vyšlapáváme obrázky
- Chodíme sáňkovat.
- Seznamujeme se s pravidly míčových her.
- Nacvičujeme vybíjenou i kopanou na hřišti a v tělocvičně.
- Připravujeme hry pro sportovní odpoledne.
- Vymýšlíme celkový program a plánujeme, kde budou jednotlivá závodní stanoviště.
- Navrhujeme diplomy a plakáty.
- Hrajeme si na rozhodčí – jsme objektivní, víme, co je „fair play“.
- Výsledky soutěží společně vyhodnotíme a odměníme soutěžící.

15. Plán činností

Podzim–září, říjen, listopad

Přivítání nových dětí, seznámení s prostory ŠD a školy, poučení o chování a bezpečnosti při pobytu ve školní družině, školní jídelně a ostatních prostorech školy a jejím okolí. Seznamovací hry, vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a péče. Dopravní výchova – bezpečnost dětí, orientace v okolí školy a bydliště, křižovatky, dopravní značky.

Vzpomínání na prázdniny, vyprávění zážitků, ukázky upomínkových předmětů a fotografií. Připomenutí písní k táboráku a lidových písní zpěvem a poslechem.

Pozorování podzimní přírody a počasí, práce na poli, v sadu, na zahradě, sběr přírodnin /využití při výtvarných a pracovních činnostech/.

Poznávání jehličnatých a listnatých stromů, určování podle tvarů listů, jehličí a kůry. Sběrání hub – rozdělení na jedlé, nejedlé a jedovaté. Příprava přírody a zvířat na zimu / opadávání listů, stěhovaví ptáci, zimní spáči, zásoby potravin/.

Rozvoj tělesné zdatnosti – pohybové a míčové hry na školní terase, využití sportovního a dětského hřiště v blízkosti školy, vycházky do přírody a pouštění draků, hry s přírodninami.

Vysvětlení Státního svátku – 28.10. Den vzniku samostatného Československa, povídání na téma republika, prezident, státní hymna a vlajka.

Zima–prosinec, leden, únor

Pozorování změn v přírodě spojené s vycházkami do okolí, praktické poznávání vody v různých skupenstvích, prohlubování poznatků o přírodě. Pozorování života zvířat a ptáků – pomoc při jejich krmení, určování jejich stop ve sněhu / odlévání ze sádky/, správné pojmenování a popis.

Zimní hry a radovánky na sněhu /sáňkování, vyšlapování obrázků, kreslení do sněhu, stavby ze sněhu/. Prevence před nemocemi, nachlazením a úrazy, zásady správného stolování

/dodržování hygienických návyků, zdravá výživa, vhodné oblečení a místa vhodná pro zimní sporty/. Závodivé hry v tělocvičně, cvičení s náčiním, cviky na nářadí – lavička, žebřiny, žíněnka apod.

Péče o pokojové rostliny a jejich přezimování.

Advent a Vánoce – připomenutí vzniku, zvyky a tradice, vánoční symboly, výroba adventního kalendáře, dárků, vánočních přání a ozdob, strojení stromečku. Vánoční besídka pro děti – zpívání koled, ochutnávka cukroví, nadílka.

Povídání o rodině – vztahy, příbuzní. Zaměření na slušné chování a vyjadřování dětí, okamžité řešení problémů, rozvíjení komunikačních schopností.

Masopust – vysvětlení pojmu, vznik a tradiční oslavy.

Karneval – vyrábění masek, soutěže a hry v tělocvičně školy.

Jaro–březen, duben, květen

Vycházky do jarní přírody, pozorování počasí / oteplování - tání sněhu, prodlužování dní/ a změn v přírodě /nové rostliny, pučení listí, rození mláďat, návrat stěhovavých ptáků/. Vyprávění o životě zvířat /způsob života, potrava, vzhled, pojmenování/, poznávání květin, stromů a keřů/.

Využití přírodních překážek a přírodnin při pohybových aktivitách / přeskakování, přecházení kmenů s udržení rovnováhy, podlézání, podbíhání, hod šiškami na cíl/. Pohybové hry na hřišti a školní terase – házení a chytání míče, skákání přes švihadlo, skákání panáka.

Březen – Měsíc knihy – návštěva knihovny, dětská poezie a próza, spisovatelé, ilustrátoři, práce s knihou a péče o ni.

Velikonoce – vznik, zvyky a tradice, zdobení vajíček různými technikami, velikonoční přání a dekorace, pletení pomlázek, osení, nácvik koled.

Duben – Měsíc bezpečnosti – dopravní výchova: pravidla silničního provozu pro chodce i cyklisty, dopravní značky, vybavení kola.

Den Země – ochrana přírody, ohrožené druhy rostlin a živočichů, úklid v okolí školy, udržování pořádku.

Den matek – výroba přáníček a dárků.

Léto–červen

Den dětí – hry a soutěže s odměnami, opékání vuřtů (upozornění na nebezpečí vzniku požáru, důležité umístění ohniště a důkladné uhašení ohně/).

Vycházky do přírody – sběr lesních plodů a bylin, určování názvů podle atlasu, pozorování a poznávání hmyzu.

Zvýšená míra využití volných her dětí v přírodě, sportovní hry na prostorově přiměřených plochách (vybíjená, kopaná), drobné hry v přírodě (míče, švihadla, obruče), hry v terénu (schovávaná, přebíhaná, zdolávání překážek, svahů).

Sprchování na školní terase, odpočinkové hry na dece – upozornění na ochranu zdraví před sluncem (pokrývka hlavy, pitný režim, ochranný krém).

Sportovní den – atletické soutěže (skok daleký, hod na cíl, běh na 40 m, postřehový závod).

Rozloučení se školním rokem – hra Na detektiva (stopovaná, plnění úkolů).

Celoročně:

- Tematické vycházky do přírody.
- Rozvíjení kamarádských vztahů.
- Sebeobslužná činnost (oblékání, stolování, hygiena...)
- Ohleduplnost ke starším lidem a tělesně postiženým.

- Význam rodiny – stálá spolupráce vychovatelek s rodiči.
- Ochrana životního prostředí

16. Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci ve školní družině

- Základem efektivního hodnocení je především zpětná vazba, která poskytne žákovi informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku.
- Při poskytování zpětné vazby klademe důraz na vhodnou formulaci /zaměřujeme se na problém, činnost, nikoliv na hodnocení osoby/. Přednost je dáována pozitivnímu vyjádření a teprve následně se vyjadřovat ke konkrétním nedostatkům ve zvládnutí učiva.
- Používané způsoby a metody posuzování výsledků práce žáka musí být v souladu se základní filozofií školního vzdělávacího programu, zejména s partnerským vztahem k žákům a soustavným vytvářením bezpečného prostředí.
- Každému hodnocení musí závazně předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a odpovídajícími kritérii hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a podle jakých pravidel bude hodnocen.
- Důležitým prvkem procesu učení je práce s chybou. Žák má právo udělat chybu s vědomím toho, že chybovat je nedílnou součástí procesu učení. Chyba a následné učení s ní je příležitostí ke zlepšení.
- Součástí hodnocení musí být sebehodnocení žáka, jeho schopnost posoudit jak výsledky své práce, tak i vynaloženou námahu, osobní možnosti i rezervy.
- Při hodnocení se vždy posuzuje individuální pokrok žáka, při respektování jeho individuálních předpokladů bez srovnávání s ostatními spolužáky.
- Nedílnou součástí hodnocení je vzájemné hodnocení mezi žáky. Je proto velmi důležité učit žáky kriticky a objektivně hodnotit nejen svůj výkon, ale i výkon druhých.

16.1 Hodnocení a klasifikace ve školní družině

- Ve školní družině jsou žáci hodnoceni slovně. Slovní hodnocení umožňuje podat dítěti zpětnou vazbu o dosažení osobních pokroků při osvojování konkrétních dovedností, vědomostí a návyků bez srovnání s ostatními žáky.

17. Autoevaluace školní družiny

Autoevaluace školní družiny slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby o tom, jak se ŠD daří naplňovat stanovené výchovné a vzdělávací záměry. Výstupy jsou současně i hodnocením kvality ŠD a hodnocením kvality ŠVP.

Evaluační činnosti jsou zaměřeny na to, aby bylo možno poukázat na vývoj (změnu kvality) sledovaných jevů a na základě této zpětné vazby hledat mechanismy korekce vlastní práce. Takto pojaté evaluační činnosti poskytnou informace o tom, jak efektivní jsou výchova a vzdělávání, kde dochází v práci ŠD ke zlepšení, kde ke stagnaci či zhoršení stavu, kde se vytváří příležitost k pozitivním změnám. Poskytne i argumenty pro případné změny ve výchově a vzdělávání, vztazích, organizaci, podpoří společné úsilí pedagogických pracovníků ŠD přispět k atmosféře důvěry ve škole. Autoevaluace je krokem ke zkvalitnění vzdělávání a k posílení spokojenosti veřejnosti se ŠD a školou. Autoevaluace je zaměřena na cíle, které si

škola a ŠD stanovila v koncepci rozvoje a ve školním vzdělávacím programu, a na oblasti, které bude muset hodnotit vždy.

Výsledky autoevaluačních činností budou vyhodnocovány jednak individuálně s jednotlivými vychovatelkami ŠD či v metodickém sdružení prvního stupně, souhrnně na provozních poradách a pedagogických radách. Souhrnně budou výsledky autoevaluačních činností školní družiny zachyceny jedenkrát ročně ve výroční zprávě školy a podrobně uvedeny jedenkrát za dva roky ve vlastním hodnocení školy.

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časový harmonogram
Podmínky vzdělávání			
- personální	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy zajišťuje pedagogickou způsobilost - učitelé se zúčastňují dalšího vzdělávání - vedení školy umožňuje v rámci možností ped. pracovníkům profesní růst 	Doklady o vzdělání Osvědčení o školení, evidence Plán DVPP, hodnocení	Při nástupu do pracovního poměru Na konci pololetí
- materiální	<ul style="list-style-type: none"> - prostředí prostorů ŠD je esteticky podnětné - dále zlepšovat vybavení tříd obohacovat školní žakovskou knihovnu novými tituly - podle potřeby a finančních možností doplňovat audiovizuální techniku 	Nákup vybavení dle finančních možností Využívání při vyučování Inventarizace Pravidelná kontrola	Průběžně 1x ročně 1x ročně
- hygienické a bezpečnostní	<ul style="list-style-type: none"> - zdravé prostředí, venkovní terasa, hřiště, Sokolák - možnost využití sjezdovky, jičínského bazénu, stadionu v Nové Pace 	Kontrola bezpečnosti, splnění hygienických norem Dodržování zásad bezpečnosti Proškolení pracovníků	1x za 2 roky
Klima ŠD			
	<ul style="list-style-type: none"> - vychovatelky se snaží vybudovat se žáky partnerský vztah 	Dotazník pro žáky Schránka důvěry	Červen Průběžně

	<ul style="list-style-type: none"> - vychovatelky respektují žákovu osobnost - žáci respektují vychovatelky - vzájemná tolerance mezi žáky - vychovatelky si vzájemně pomáhají - žáci se podílejí na vytváření pravidel ŠD 	<p>Pozorování, rozhovor</p> <p>Spolupracují na projektech</p> <p>Společně připravují individuální plány</p> <p>Sebehodnocení</p> <p>Diskuse, spolupráce</p> <p>Vlastní seznamy pravidel v ŠD</p>	<p>Říjen</p> <p>Průběžně</p> <p>Listopad</p>
Průběh výchovy a vzdělávání			
	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti v jednotlivých vzdělávacích oblastech jsou v souladu s RVP - při činnostech vychovatelky pravidelně zařazují aktivizující metody - žáci znají dobře kritéria hodnocení v jednotlivých činnostech - pravidelné využívání sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků - při hodnocení posuzujeme individuální pokrok žáka, bez srovnávání s ostatními žáky - vychovatelky plánují činnosti ve vzájemné spolupráci 	<p>Hospitační činnost</p> <p>Hospitační činnost</p> <p>Pohovor se žáky</p> <p>Vlastní záznamy žáků do deníčku</p> <p>Hospitační činnost</p> <p>Přípravy na vyučování</p> <p>Seznamy žáků</p>	<p>Září</p> <p>Únor</p> <p>Průběžně</p> <p>3x ročně</p>
Výsledky výchovy vzdělávání			
	<ul style="list-style-type: none"> - úroveň výsledků pravidelně hodnocena na pedagogických radách 	<p>Zápisy z pedagogických porad</p> <p>Testy</p>	<p>Čtvrtletně</p> <p>2. a 3. čtvrtletí</p>
Podpora ŠD žákům			
- logopedie	- Na základě	Přípravy na výuku	Průběžně

<p>- mimoškolní činnost</p>	<p>doporučení PPP jsou všichni žáci na prvním stupni</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2x ročně prezentace ŠD na veřejnosti (předvánoční vystoupení, letní vystoupení) - Spolupráce s místní knihovnou - Možnost využití informačního centra (knihovna, počítače s internetem) v době před vyučováním a v poledních přestávkách 	<p>(vypracovávání domácích úkolů) těchto žáků</p> <p>Plány IVP Záznamy z docházky</p> <p>Pozvánky na akce Seznam účastníků</p> <p>Diskuse s místní knihovnicí Seznamy žáků</p> <p>Záznamy o činnosti</p>	<p>2x ročně</p> <p>Prosinec červen</p> <p>3x ročně 1x ročně Průběžně</p>
Řešení negativních patologických jevů			
	<ul style="list-style-type: none"> - vychovatelky sledují omlouvání absence rodiči - všichni pracovníci školy monitorují projevy záškoláctví, šikany a zneužívání návykových látek - žáci se seznámí s negativním vlivem návykových látek 	<p>Zápisní lístky</p> <p>Besedy se žáky</p>	<p>Pravidelně</p> <p>Průběžně</p>
Spolupráce s rodiči a širší veřejností			
	<ul style="list-style-type: none"> - vychovatelky pravidelně informují rodiče o chování žáků - rodiče jsou pravidelně informováni o životě v ŠD - rodiče se mohou zúčastnit činností ŠD - (den otevřených dveří) - rodiče se mohou zúčastnit některých mimoškolních akcí (odpolední vycházka) - pravidelná činnost 	<p>Prezenční listina informačních schůzek Žákovské knížky Internetové stránky Dotazníky pro rodiče</p> <p>Zápisy ze schůzek</p>	<p>5x ročně</p> <p>Dle potřeby 1x ročně</p> <p>Duben</p> <p>5x ročně</p>

	školské rady - pravidelná činnost Rady rodičů	Zápisy ze schůzek	3x ročně
Řízení školy			
	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy usměrňuje výchovně vzdělávací proces v ŠD tak, aby byl v souladu s ŠVP - vedení školy trvá na plnění povinné legislativy všemi zaměstnanci - vedení školy pomáhá vychovatelkám při řešení výchovně vzdělávacích problémů - efektivně kontroluje činnost školy 	<p>Záznamy z hospitační činnosti</p> <p>Zápisy v TK, Pracovní řád</p> <p>Evidence závažných problémů</p> <p>Hospitace</p>	<p>Průběžně</p> <p>Dle potřeby</p>